

DE LA RO
PLE D'AUGUS
LAÇA DEL REI
PORTA DE MAR
VIA SEPULCRAL ROMANA
DOMUS DE SANT HONORAT

DOMUS AVINYÓ

MUNBA

MUSEU D'HISTÒRIA
DE BARCELONA

EL CALL
SANTA CATERINA
VIL·LA JOANA
PARK GÜELL
A FABRA I
OLIVA AD
CASA

BARCEL

inspira

DNA

LA DOMUS AVINYÓ

La *domus* Avinyó, datada entre els segles I i IV dC, es troba al flanc sud de la ciutat romana de Bàrcino. Les seves façanes s'obrien a tres carrers principals: un *decumanus minor* i dos *kardinis*, i a un carrer secundari, l'*intervallum*, perquè la casa se situava just al costat de la muralla; en aquesta part propera a l'*intervallum* s'ha localitzat un forn de pa amb un molí itàlic que ens ha arribat excepcionalment sencer.

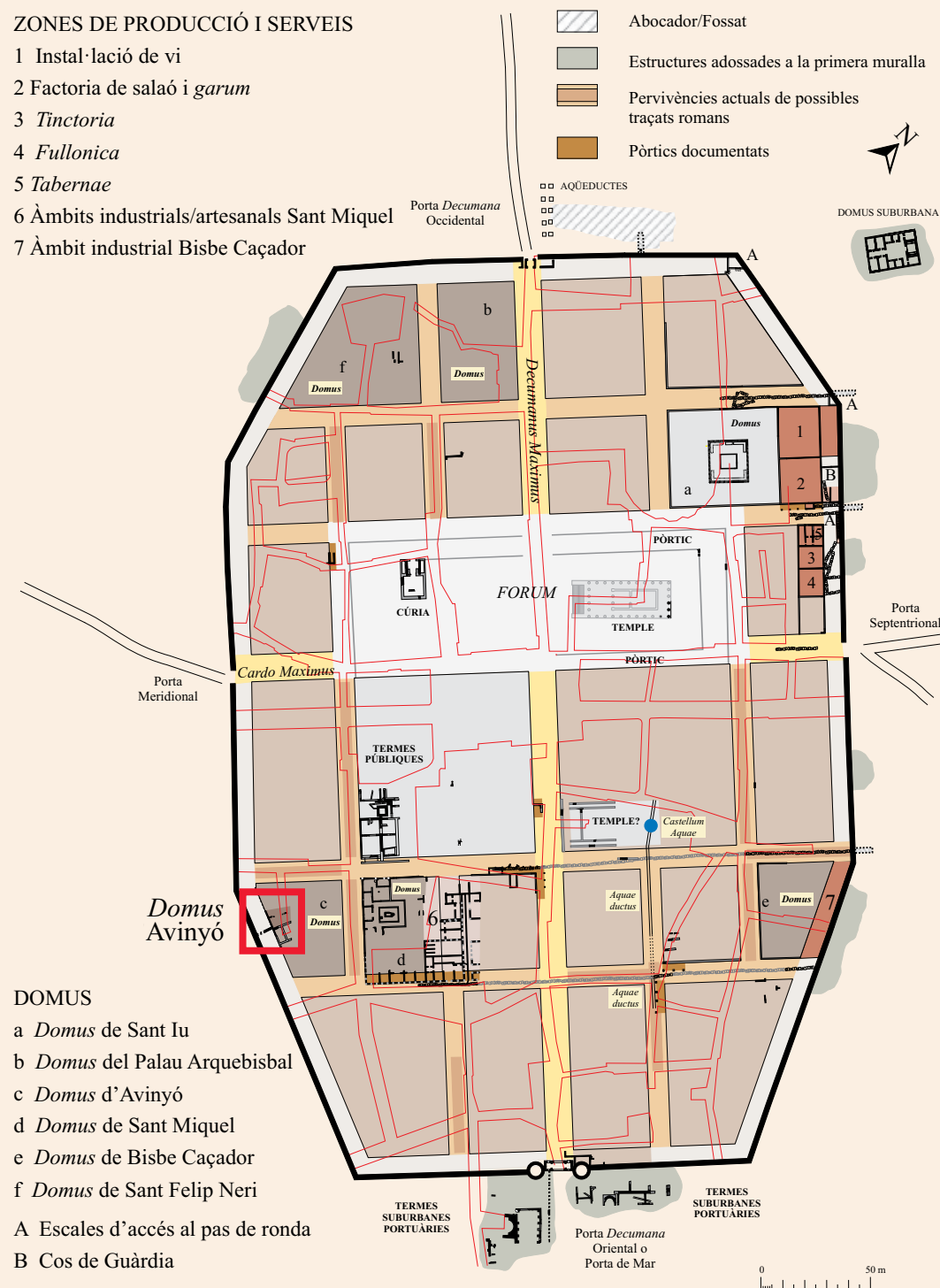
La domus va ocupar probablement la totalitat de l'*insula* però només se'n coneixen tres habitacions. S'han conservat els seus paviments i s'ha recuperat una gran quantitat de la pintura que decorava les parets i els sostres, datada entre la segona meitat del segle I i la primera meitat del segle II.

Ortofoto de les restes arqueològiques. Joan Eusebi G. Biosca

ZONES DE PRODUCCIÓ I SERVEIS

- 1 Instal·lació de vi
- 2 Factoria de salaó i *garum*
- 3 *Tinctoria*
- 4 *Fullonica*
- 5 *Tabernae*
- 6 Àmbits industrials/artesanals Sant Miquel
- 7 Àmbit industrial Bisbe Caçador

L'ESPAI DE REPRESENTACIÓ DE LA *DOMUS*

La part excavada i visitable de la *domus* correspon a un espai de representació, per rebre convidats i gaudir. Eren sales destinades als actes socials, com ara els banquets, indrets on el *dominus* mostrava la seva posició social i econòmica.

Es tracta d'un triclini de doble *habitaculum*, és a dir, un menjador amb columnes que s'obriria a una mena de vestíbul. L'habitació del paviment de plaques de marbre (*opus sectile*) seria l'avantcambra del triclini. Al costat del triclini hi hauria un *cubiculum* que complementaria les funcions d'aquest espai de representació.

Detall de l'*opus sectile*. Foto: Joan Eusebi G. Biosca

Detalls del mosaic. Foto: Joan Eusebi G. Biosca

El triclini

El triclini o sala de banquets estava format per una avantcambra i l'espai principal, separat per columnes. Posteriorment, al segle III dC, es divideix en dos per un envà. Cada habitació presenta un paviment diferenciat, d'*opus sectile* i mosaic respectivament.

Aquesta part de la casa estava destinada als àpats i banquets, que es realitzaven amb els comensals ajaguts sobre tres llits (*lectus*) disposats en forma d'U amb una tauleta central, rodona (*mensa*) o quadrada (*cibilla*). Així ho marca el dibuix compositiu del seu mosaic, conformat per diferents motius geomètrics i figuratius com els cràters i la safata amb fruits, que poden al·ludir al món dels banquets i a les representacions bàquiques. A les *domus* importants podia haver-hi més d'un menjador. De fet, podien arribar a tenir un menjador per a cada estació de l'any.

El *cubiculum*

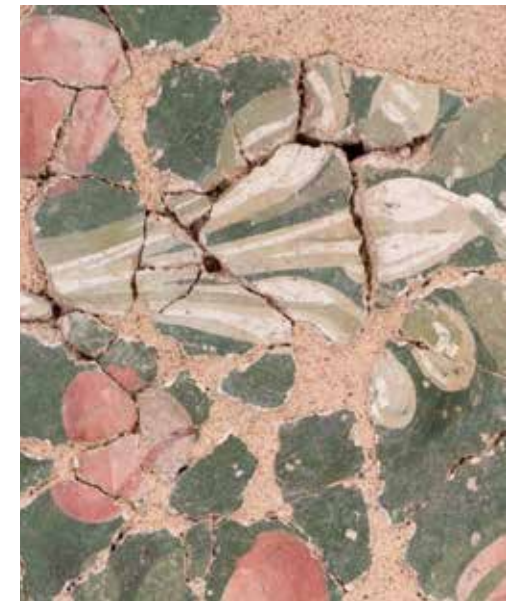
A tocar del triclini es localitzava un *cubiculum* diürn, segurament del *dominus*. Aquests tipus de *cubicula* tenien un caràcter en part públic i en part privat. Eren l'espai adient per a algunes de les activitats que acompanyaven els banquets, com els recitals literaris privats, les reunions de negocis o el pas a relacions més íntimes, entre d'altres usos. A més d'un llit (*lectus*), devia haver-hi bancs i seients, una taula per a l'estudi i els negocis i, també, arques per guardar objectes. El *cubiculum* estava bellament decorat amb pintures. D'aquestes se'n pogueren recuperar milers de petits fragments durant els treballs arqueològics i, gràcies a un llarg procés d'estudi i a un acurat i pacient treball de restauració, se n'ha pogut conèixer la disposició i s'han pogut reconstituir grans fragments.

LES PINTURES

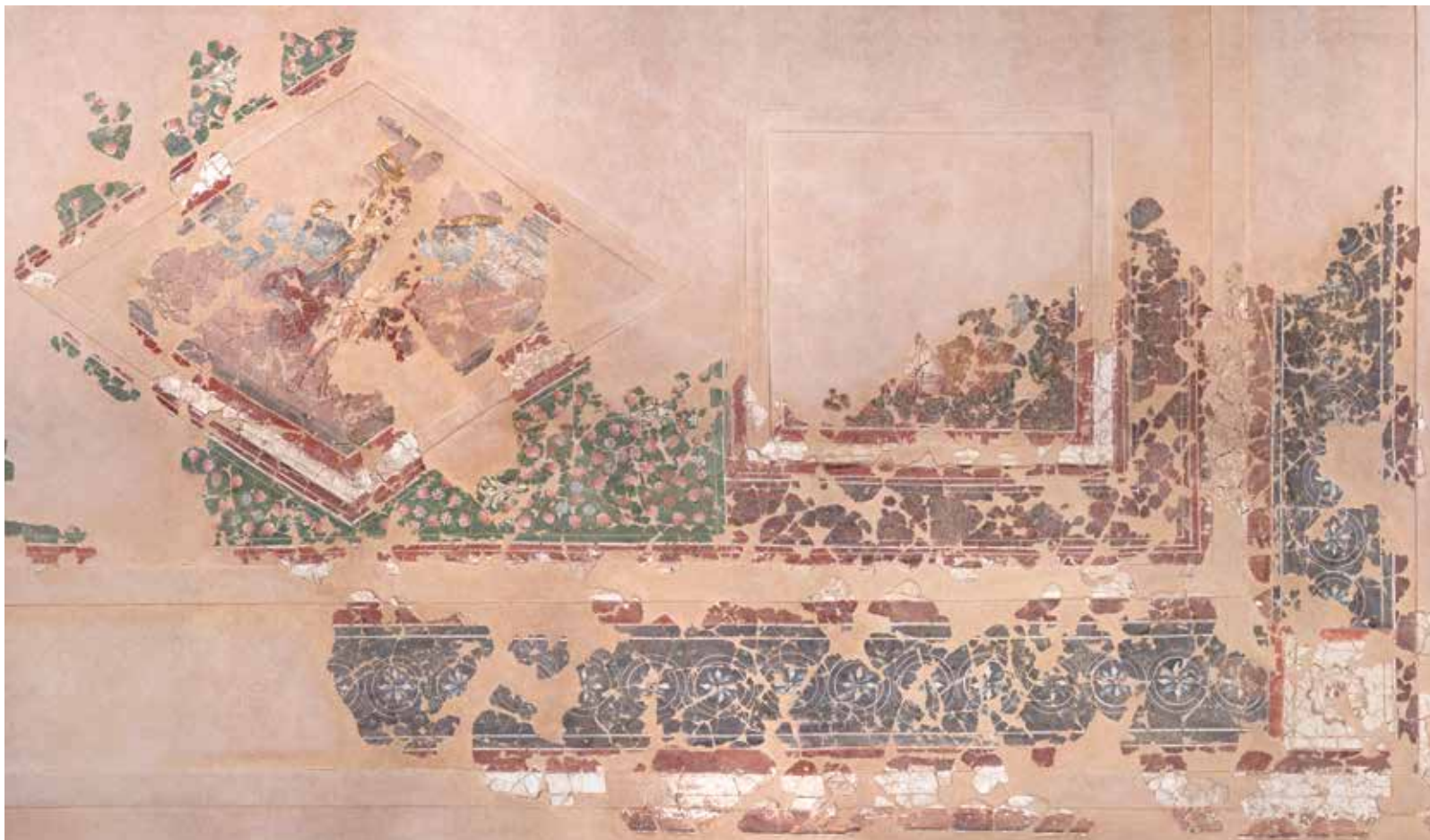
S'ha recuperat un gran conjunt de pintura mural datat entre la segona meitat del segle I i el II dC, bàsicament. Les pintures, de gran qualitat tècnica, compositiva i cromàtica, han permès apropar-nos a la decoració de les parets del triclini i del *cubiculum*, encara que és el sostre del segon el millor conservat.

Les dues habitacions estan decorades amb panells de colors alterns, decorats amb diversos motius figuratius, com poden ser arquitectures fictícies, un amoret i la musa Terpsícore.

El sostre del *cubiculum* presenta una luxosa decoració on es troben diferents faixes de motius florals i geomètrics, amb un rombe on es representa el rapte de Ganimedes (el més bell dels mortals segons la *Iliada* d'Homer) per Zeus, metamorfosejat en àliga.

Detall de les pintures del sostre del *cubiculum*. Foto: Pep Parer.

Detall de les pintures del sostre del *cubiculum*.
Foto: Pep Parer.

La iconografia del sostre mostra la cultura literària del propietari i relaciona l'espai amb el seu possible ús per a reunions i recitals literaris. Es tracta d'un motiu poc freqüent en pintura, una troballa realment excepcional. Entre els diferents fragments de pintura, s'ha localitzat un grafit, *Licini S*. El seu caràcter parcial fa difícil la seva interpretació però podria associar-se a una de les famílies més influents de la Bàrcino del segle II, com es pot veure en les diverses inscripcions dedicades a Lucius Licinius Secundus recuperades al foro de la ciutat.

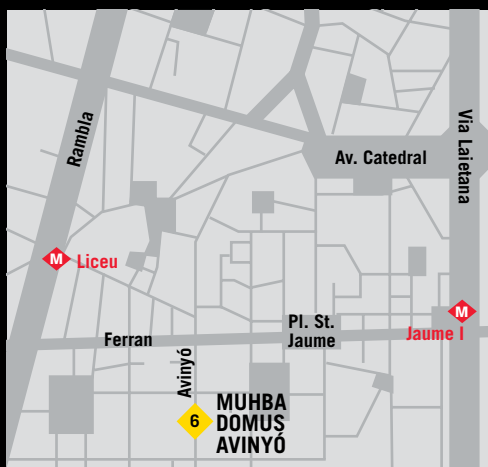
Pintura que decorava el sostre del *cubiculum* amb la representació dins el rombe del rapte de Ganimedes. Segona meitat del segle I - primera meitat del segle II.
Foto: Pep Parer.

Proposta de restitució hipotètica del sostre del *cubiculum*. Dibuix: L. Suárez Escribano.
Assessorament: A. Fernández Díaz.

UN ESPAI PRODUCTIU

Cap al segle III dC, coincidint amb la darrera reforma de la *domus*, es documenta la presència d'una àrea de producció al voltant d'un forn, relacionat amb la producció de pa, a la zona de l'*intervallum*. La recuperació de la part inferior d'un molí de procedència itàlica, reaprofitat com a pica en aquest moment, confirmaria una producció de pa des d'antic en aquest sector.

6 MUHBA DOMUS AVINYÓ

Adreça

C. Avinyó, 15
08002 Barcelona
Tel. 93 256 21 22
Fax 93 268 04 54
museuhistoria@bcn.cat

Transport

Metro: Liceu (L3) i Jaume I (L4)
Bus: 120, V17 i 45
Barcelona Bus Turístic: ruta sud (vermella)

Per consultar horaris i dies d'obertura visita
el nostre web: www.bcn.cat/museuhistoria

DL: B.10529-2015
15/03/02/GAVINYO_CAT

bcn.cat/museuhistoria
facebook.com/bcn.cat
twitter.com/barcelona.cat

- 1 **MUHBA TEMPLE D'AUGUST**
C. del Paradís, 10
- 2 **MUHBA PLAÇA DEL REI**
Pl. del Rei, s/n
- 3 **MUHBA PORTA DE MAR**
Centre Cívic Pati Llimona. C. del Regomir, 7-9
- 4 **MUHBA VIA SEPULCRAL ROMANA**
Pl. de la Vila de Madrid
- 5 **MUHBA DOMUS DE SANT HONORAT**
C. de la Fruita, 2
- 6 **MUHBA DOMUS AVINYÓ**
C. d'Avinyó, 15
- 7 **MUHBA EL CALL**
Plta. de Manuel Ribé, s/n
- 8 **MUHBA SANTA CATERINA**
C. de Joan Capri
- 9 **MUHBA VIL·LA JOANA**
Ctra. de l'Església, 104. Vil·la Joana. Vallvidrera
- 10 **MUHBA PARK GÜELL**
C. d'Olot, s/n
- 11 **MUHBA A FABRA I COATS**
C. de Sant Adrià, 20
- 12 **MUHBA OLIVA ARTÉS**
C. d'Espronceda, 142-146
- 13 **MUHBA CASA DE L'AIGUA**
Ctra. de Ribes, 103-111
- 14 **MUHBA REFUGI 307**
C. Nou de la Rambla, 175
- 15 **MUHBA TURÓ DE LA ROVIRA**
C. de Marià Labèrnia, s/n

MUHBA
MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Ajuntament de
Barcelona

